

Силабус навчальної дисципліни

Психологія наукової діяльності

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Спеціалізація / освітньо-наукова програма: Психологія особистісного, соціального та організаційного розвитку

Компонент освітньо-наукової програми: вибірковий

Обсяг : 90 год./ 3 кред. ЄКТС

Рік навчання: II, **семестр:** III, IV

Викладач

ППП

Л.М.Карамушка, д. психол. наук, професор, професор кафедри психології управління ЦПО ДЗВО «УМО»

Контактна адреса:

lrv2004@ukr.net

Консультації

здійснюються за запитом здобувачів F2F або за контактною адресою

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Психологія наукової діяльності» є однією з вибіркових дисциплін освітньої складової підготовки здобувачів PhD у результаті опанування якої вони розвинути здатність до професійної рефлексії і практичні вміння, спрямовані на аналіз психологічних особливостей наукової діяльності та їх урахування у процесі написання дисертаційного дослідження і подальшої власної наукової діяльності.

Мета навчальної дисципліни: розвиток здатності проводити психологічні дослідження на відповідному рівні на основі системного наукового світогляду (ЗК1), генерувати нові ідеї (креативність), розробляти та реалізувати інноваційні проекти, включаючи власні дослідження (ЗК3), толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного /цифрового суспільства (СК5).

Заплановані **результати навчання:**

1. Уміти здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел на основі сучасних методологій наукової діяльності та інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій (РН1), зокрема:

- демонструвати розуміння психологічних механізмів виробництва наукових знань в умовах індивідуальної і колективної діяльності;

- уміти знаходити та аналізувати різні джерела з метою отримання наукових знань.

2. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, соціальних груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження (РН6), зокрема:

- виявляти, ставити та вирішувати наукові проблеми у сфері психології;

- демонструвати здатність до дискурсивного та рефлексивного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення.

3. Знати та переосмислювати існуючі та / або створювати (за потреби) нові теоретичні моделі та психологічні підходи до аналізу й інтерпретації одержаних результатів наукового дослідження (РН3), зокрема:

- ініціювати, планувати та організовувати наукове пізнання психологічних явищ;

- виявляти здатність до сприйняття та оцінки нових ідей; специфіки та вікової динаміки наукової творчості;

Психологія наукової діяльності

- уміти критично і системно оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

4. Уміти полілогічно взаємодіяти із широкою науковою спільнотою та громадськістю з проблематики дослідження (PH4), зокрема:

- проявляти вміння наукових комунікацій в організаціях і наукових спільнотах різного типу

- демонструвати здатність спілкуватися з представниками наукових спільнот різного типу, експертами в галузі психології з проблематики наукового дослідження.

5. Уміти продуктивно працювати в команді, відігравати за потреби провідну роль провідну роль в організації командної роботи, у тому числі, у міжнародній та мультикультурній групі (PH5), зокрема:

- виявляти навички конструктивної міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді;

- ініціювати, організовувати та проводити наукову дискусію з науковцями, у тому числі, з міжнародних і мультикультурних груп.

6. Демонструвати прихильність до норм професійної етики, міжкультурної толерантності, професійних цінностей у науковій / практичній діяльності (PH8), зокрема:

- діяти відповідно до основних етичних принципів наукової діяльності (самоцінність істини; новизна наукового знання; свобода наукової творчості; відкритість наукових результатів; конструктивний скептицизм тощо);

- виявляти здатність діяти відповідально та свідомо на основі етичних міркувань.

Структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		л	пр	срс
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Змістовий модуль 1.				
Психологічні засади наукової діяльності				
Тема 1. Психологічна система наукової діяльності	21	2	4	15
Тема 2. Особистість науковця.	23	2	6	15
Усього годин за змістовим модулем 1	44	4	10	30
Змістовий модуль 2.				
Соціально-психологічний аспект наукової діяльності				
Тема 3. Психологія наукового співтовариства	25	4	6	15
Тема 4. Науково-дослідна діяльність як діяльність малих груп	21	2	4	15
Усього годин за змістовим модулем 2	46	6	10	30
РАЗОМ:	90	10	20	60

Технологічна картка опанування навчальної дисципліни

№ з/п /год.	Теми та форми занять	Зміст занять і навчальних завдань	Форми контролю
Змістовий модуль 1.			
Психологічні засади наукової діяльності			
Тема 1 Психологічна система наукової діяльності.			
1.1	Лекція (2 год.)	Висвітлення та обговорення питань: 1. Наука як галузь людської діяльності. Методи науки. 2. Інноваційна активність ученого у	Спостереження за активністю здобувачів PhD при обговоренні питань

Психологія наукової діяльності

1.2	Практичне заняття (4 год.)	процесі наукової діяльності. 3. Особливості наукової творчості. <i>Робота в малих групах з подальшим груповим обговоренням.</i> Проаналізувати етичні принципи наукової діяльності за захищеними дисертаційними дослідженнями: самоцінність істини; новизна наукового знання; свобода наукової творчості; відкритість наукових результатів; конструктивний скептицизм і навести приклади їх дотримання в діяльності науковця	Спостереження за активністю здобувачів PhD при обговоренні питань
1.3	Самостійна робота (15 год.)	<i>Теоретичне опрацювання питань:</i> Зміст системного аналізу та його предмет. Сутність методу моделювання. Основні функції та етапи побудови моделей систем. Стратегії вирішення нових завдань: аналог, комбінування, реконструкція, універсальні підстановки <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Проаналізувати рівень власної інноваційної активності як ученого у процесі написання дисертаційного дослідження.	Усне опитування Усне опитування
Тема 2. Особистість науковця.			
2.1	Лекція (2 год.)	<i>Висвітлення та обговорення питань:</i> 1. Вимоги до особистості вченого. 2. Сфери прояву особистості вченого 3. Особливості наукового мислення. Інтелектуальний капітал. 4. Лідерський потенціал науковця та психологічні механізми його розвитку.	Спостереження за активністю здобувачів PhD
2.2	Практичне заняття (6 год.)	<i>Робота в малих групах з подальшим груповим обговоренням.</i> Скласти та презентувати психологічний портрет ученого. Виокремити та проаналізувати чинники створення позитивного іміджу вченого.	Спостереження за активністю здобувачів PhD
2.3	Самостійна робота (15 год.)	<i>Теоретичне опрацювання питань:</i> Соціально-психологічна амбівалентність творчої особистості науковця. Особистісні деструкції та професійні деформації особистості науковця Психологічні механізми розвитку наукового потенціалу особистості. Наукове довголіття <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Дослідити сфери прояву особистості науковця: когнітивну, афективну, регулятивну, комунікативну в себе особисто. Створити власний ORCID i Researcher	Усне опитування Усне опитування

		ID. Проаналізувати власну представленість у в Бібліометриці української науки	
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічний аспект наукової діяльності			
Тема 3. Психологія наукового співтовариства.			
3.1	Лекція (2 год.)	<i>Висвітлення та обговорення питань:</i> 1. Соціально-психологічні особливості організації діяльності в наукових колективах. 2. Наукова школа: сутність, ознаки, типи. 3. Особливості наукової взаємодії в соціальних мережах.	Спостереження за активністю здобувачів PhD при обговоренні питань
3.2	Практичне заняття (6 год.)	<i>Робота в малих групах з подальшим груповим обговоренням.</i> Проаналізувати базові наукові ролі: «ерудит», «генератор», «критик». Презентувати зразки виконання наукових ролей.	Спостереження за активністю здобувачів PhD при виконанні завдань
3.3	Самостійна робота (15 год.)	<i>Опрацювання теоретичних питань.</i> Організаційна культура наукового колективу. Розвиток наукової організації та організаційної культури. Лідер в організації <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Проаналізувати соціальні мережі для співпраці вчених усіх наукових дисциплін, долучитися до наукового співтовариства	Усне опитування Усне опитування
Тема 4. Науково-дослідна діяльність як діяльність малих груп.			
5.1	Лекція (2 год.)	<i>Висвітлення та обговорення питань:</i> 1. Феномен «малої групи» у науковій діяльності 2. Психологічна сумісність у науковому колективі. 3. Командний принцип наукової взаємодії. Командні ролі.	Спостереження за активністю здобувачів PhD при виконанні завдань
5.2	Практичне заняття (4 год.)	<i>Робота в малих групах з подальшим груповим обговоренням.</i> Визначити сукупність методів дослідження рівнів прояву професійних деструкцій у професійному житті здобувача PhD: емоційного вигорання, перфекціонізму, трудоголізму та прокрастинації.	Спостереження за активністю здобувачів PhD при виконанні завдань
5.3.	Самостійна робота (15 год.)	<i>Опрацювання теоретичних питань.</i> Джерела конфліктів у науковому колективі. Типи конфліктів. Карта конфлікту. Конфліктогени. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Дослідити та проаналізувати власні ко-	Усне опитування Усне опитування

		мандні ролі. Проаналізувати власні стратегії подолання конфліктів. Скласти програму оптимізації власного стилю поведінки в конфліктній ситуації (за потреби)	Усне опитування
--	--	--	-----------------

Контроль і оцінювання результатів навчання

Загальна характеристика видів навчальної роботи здобувачів PhD та особливостей контролю за якістю їх виконання.

Аудиторні заняття передбачають активну участь здобувачів PhD в освітньому процесі: в проблемних лекціях діалогової природи та практичних заняттях, які проводяться переважно з використанням активних та інтерактивних методів і мають творчий характер. Відповідно *поточний контроль спрямований* на оцінювання участі здобувачів PhD в обговоренні проблемних ситуацій та виконання завдань, глибину і змістову наповнюваність суджень, здатність до осмислення, узагальнення та здобуття нового знання в обраній спеціальності.

Самостійна робота здобувачів PhD є основним засобом опанування змісту навчальної дисципліни у вільний від обов'язкових занять час, її зміст визначається робочою навчальною програмою та завданнями до теми.

У межах самостійної роботи виконуються *індивідуально-дослідницькі завдання*, що спрямовані на формування і розвиток професійної рефлексії і практичних умінь у контексті аналізу актуального рівня і визначення можливостей розвитку власного професіоналізму як наукового/науково-педагогічного працівника.

Окремі *звіти про самостійну роботу* не надаються. Результати опанування відповідного матеріалу перевіряються під час поточного (спостереження за активністю здобувачів PhD, усне опитування) та підсумкового контролю знань (залік).

Під час опанування навчальної дисципліни передбачено можливість консультативної допомоги з боку викладача за потреби і запитом з боку здобувачів PhD (F2F або в режимі он-лайн чи офлайн).

Підсумковий контроль – залік, в якому передбачено відповідь на питання, пов'язані із здатністю здобувача PhD до самопізнання і професійно-особистісного розвитку.

Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання

Основними *принципами* оцінювання результатів опанування навчальної дисципліни є такі принципи:

- об'єктивності (оцінка має відповідати істинній якості та кількості засвоєних знань, компетентностей і результатів навчання);
- прозорості (максимальній ясності та відкритості процедури, критеріїв і шкал оцінювання результатів навчання);
- систематичності (перевірка якості опанування навчальної дисципліни здійснюється систематично, за кожною темою і модулем, а також відвідуванням занять, ступенем активності під час навчання і вчасним виконанням навчальних завдань);
- дієвості (корекція та вдосконалення, за потреби, компетентностей і результатів навчання відповідно до вимог освітньо-наукової програми);
- індивідуального підходу (об'єктивна і справедлива оцінка відповідно до зусиль, затрачених здобувачем PhD, дотриманням ним вимог академічної доброчесності та реальних результатів навчання);
- педагогічного оптимізму (зорієнтованість оцінювання на пошук особистісних ресурсів здобувача PhD у контексті успішного опанування навчальної дисципліни, стимулювання нових досягнень у навчальній роботі) тощо.

Основними *критеріями*, що характеризують рівень компетентності здобувача PhD при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контрольів з навчальної дисципліни «Пси-

Психологія наукової діяльності

хологія професіоналізму», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання індивідуально-дослідницьких завдань;

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи, індивідуально-дослідницьких завдань здобувачів PhD) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (форматування, висновки тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Позитивні оцінки виставляються лише тим здобувачам PhD, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Остаточна оцінка за результати опанування навчальної дисципліни розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	30
Модулі 1-3 – спостереження за активністю здобувачів під час обговорення питань.	30
Залік (теми 1-7) – теоретичні питання, презентація одного із аспектів врахування здобувачем PhD психологічних особливостей наукової діяльності у власній науковій активності.	40

Шкали оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Політика навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) дія-

Психологія наукової діяльності

льності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Щодо академічної доброчесності здобувачів PhD йдеться про самостійне виконання навчальних завдань; обов'язкове посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей від інших осіб; надання достовірної інформації про результати власної наукової діяльності. Списування під час виконання навчальних завдань та заліку заборонені (в т.ч., із використанням мобільних девайсів).

За порушення академічної доброчесності здобувачі PhD можуть бути притягнені до такої *академічної відповідальності*: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання тощо.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із викладачем навчальної дисципліни.

Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання екзамену відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (зокрема, лікарняний лист).

Політика щодо правил поведінки на заняттях

Здобувачі PhD беруть активну участь у всіх заняттях: обговорюють проблемні ситуації, запропоновані викладачем на лекціях, у режимі діалогу /полілогу; активно включаються і за потреби ініціюють спільну (групову роботу) під час практичних занять; виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми.

Спілкування учасників освітнього процесу (викладач, здобувачі PhD) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання.

Рекомендована література

11.1. Базова література:

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підруч. для бакалаврів, магістрів і аспірантів екон. спец. ВНЗ – К. : АБУ, 2002. – 480 с.
2. Чернілевський Д. В. Методологія наукової діяльності : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Д. В. Чернілевський, О. Є. Антонова, Л. В. Барановська, О. В. Вознюк, О. А. Дубасенюк; ред.: Д. В. Чернілевський; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Акад. міжнар. співробітництва з креатив. педагогіки. - Вид. 2-ге, допов. - К.; Вінниця : АМСКП, 2010. - 483 с.
3. Юрєвич А.В. Социальная психология научной деятельности. - М.: Изд. ИП РАН. 2013 – 435с.
4. Яковицька Л. С. Самореалізація особистості у науково-технічній діяльності : монографія / Л. С. Яковицька; Донец. нац. техн. ун-т. - Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2012. - 346 с.

11.2. Додаткова література:

5. Адаменко М. І. Основи наукових досліджень / М. І. Адаменко, М. В. Бейлін. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 188 с.
6. Алимова С. В. Психологическая инерция, научно-техническое творчество и музыка : междисциплинарные исследования в психологии : монография / С. В. Алимова, В. А. Туков, В. И. Алимов. - Донецк : Світ кн., 2013. - 308 с
7. Андрієвська В. В. Психологічні особливості творення наукового тексту : метод. рек. / В. В. Андрієвська, Л. Й. Ботіна, В. Й. Верба, Ж. В. Гордєєва, Е. І. Драніщева, Л. О. Лещенко; Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. - К. : Пед. думка, 2008. - 215 с. -

8. Бондарчук О. І. Експериментальна психологія: курс лекцій – К. : :МАУП, 2003. – 120 с.
9. Бондар В. І. Рзвивально-продуктивні ресурси критичного мислення суб'єктів наукової й практичної діяльності / В. І. Бондар // Професійна підготовка практичного психолога: теорія і практика : [збірник наукових статей]. — Вип. 1 / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; авт. кол. : В. І. Бондар, Л. Г. Боброва, К. В. Дубуніна та ін. ; за заг. ред. В. І. Бондар, Ю. О. Приходько. - К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. — 116 с. – С. 15-24.
10. Важинський С. Е.Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2016. – 260 с.
11. Горбунова .В.В. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень / В. В. Горбунова // Практична психологія соціальна робота. – № 3. – 2005. – С. 18–23.
12. Гохман І. О. Вплив суб'єктивної картини світу на процес наукової творчості / І. О. Гохман // Наука і освіта. - 2010. - Спец. вип.: проект "Когніт. процеси та творчість". - С. 45-49
13. Грабовская И. В. Оценка интеллекта: анализ теорий измерения уровня интеллектуальных и творческих способностей научных работников / И. В. Грабовская // Вісн. Технол. ун-ту Поділля. Екон. науки. - Хмельницький, 2000. - N3, ч. 1 (спец. вип.). - С. 51-54
14. Кинторяк Е. Н. Некоторые аспекты системного подхода к процессам функционирования интеллектуального капитала вуза / Е. Н. Кинторяк, В. М. Порожня, Л. С. Семенова // Бізнес Інформ. – 2013. – № 8. – С. 90–95.
15. Корнієнко А. А. Задоволеність працею як психосоціальна детермінанта успішності наукової діяльності : Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.05 / А. А. Корнієнко; Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. - К., 2001. - 18 с.
16. Кругляк М. Проблема ціннісної навантаженості наукового знання і об'єктивності вченого / Мирослава Кругляк // Університетська кафедра. – 2012. – № 1. – С. 50–57.
17. Метулинська Н. Професійний етос науковця в сучасній Україні / Н. Метулинська // Український інформаційний простір : наук. журнал / Київський нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т журналістики і міжнародних відносин. – К., 2013. –№ 1. – Ч. 2. – С. 146–150.
18. Моляко В.А. Творческая конструкторология (прологомены). – К. «Освита Украины», 2007 – 378с.
19. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. пос. – К. :Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
20. Поппер К.Р. Предложения и опровержения: Рост научного знания. – М.: АСТ; Ермак, 2004. – С. 89.
21. Радаев В. В. Как организовать и представить исследовательский проект: 75 простых правил. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 201 с.
22. Скиба О. П. Стиль наукового мислення в інформаційну епоху / О. П. Скиба // Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія. – 2011. – № 2 (14). – С. 100–104.
23. Сыдыков Ж. С. Понятие стиля научного мышления в контексте методики преподавания / Ж. С. Сыдыков // Инновационные образовательные технологии. – 2008. – № 1. – С. 36–39.
24. Устюгов В. А. Проблема понимания стиля научного мышления / В. А. Устюгов // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. – Тамбов : Грамота, 2013. – № 4 (30). – Ч. I. – С. 185–188.
25. Шедяков В. Психологія організації наукової творчості / В. Шедяков // Соц. психологія. - 2010. - № 3. - С. 19-28
26. Юрченко .З.В. Науковий потенціал особистості: психологічні чинники актуалізації / З. В. Юрченко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. «Педагогічні науки». – 2014. – Вип. 115. – С. 276–279.

Психологія наукової діяльності

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НАН України <http://lib.iitta.gov.ua>
3. Веб-сторінка аспірантури і докторантури УМО: <http://umo.edu.ua/postgraduate-postdoctoral>
4. Веб-сторінка кафедри психології управління: <http://umo.edu.ua/institutes/cippo/struktura/kafedra-psikhologhiji>
5. Professional Development Resources. APA Services. <https://www.apaservices.org/practice/ce/>
6. Офіційні сайти періодичної літератури:

Назва журналу	Офіційний сайт
Актуальні проблеми психології	http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv
Вісник післядипломної освіти серія «Соціальні та поведінкові науки»	http://umo.edu.ua/serija-socialjni-ta-povedinkovi-nauki
Актуальні питання сучасної психології	http://library.sspu.sumy.ua/wp-content/uploads/2018/04/Aktualny_pitannya_suc.psihologii_1_2015.pdf
Professional Psychology: Research and Practice	https://www.apa.org/pubs/journals/pro/
International Journal of Science and Research (IJSR)	https://www.ijsr.net/index.php
American Psychologist	https://www.apa.org/pubs/journals/amp/
Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти: наук. електрон. видання.	http://pptma.dn.ua/index.php/uk/pro-zhurnal

7. Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

Назва	Офіційний сайт
Верховна Рада України	www.portal.rada.gov.ua
Кабінет Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАН України	http://psychology-naes-ua.institute/
Інститут соціальної і політичної психології НАН України	http://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/polit_psychology/
Центр перспективних соціальних досліджень	www.cpsr.org.ua

8. Соціальні мережі для співпраці вчених усіх наукових дисциплін:
  - Academia.edu: <https://www.academia.edu/>
  - ResearchGate: <https://www.researchgate.net/>
  - Соціальні мережі науковців (Scientific Social Community): <https://www.science-community.org/uk>
  - Українські науковці в світі (Ukrainian Scientists Worldwide): <https://www.science-community.org/uk>